

زمینه‌های شکوفایی فرهنگ و هنر عصر صفوی:

- 1- وحدت سیاسی
- 2- یکپارچگی جغرافیایی
- 3- انسجام اجتماعی
- 4- رسمیت یافتن و استقرار مذهب شیعه دوازده امامی
- 5- علاقه شاهان و مقام‌های کشوری و لشکری به هنر و معماری و حمایت از هنرمندان
- 6- سفارش آثار هنری به هنرمندان و صنعتگران
- 7- گسترش سنت وقف
- 8- علم‌دوستی، استعداد و ذوق هنر ایرانیان

در زمان تأسیس صفویه تعداد عالمان و مراکز شیعی در ایران کم بود.
← دعوت علمای شیعه جبل‌عامل لبنان، عراق و بحرین ← ترویج معارف شیعه
و رفع نیازهای مذهبی ← گسترش آموزش علوم دینی به‌ویژه معارف شیعی

تاریخ ۲

در این دوره آموزش ادبیات، حکمت و فلسفه در مراکز مختلفی صورت می‌گرفت.

برخی دوره صفوی را دوره افول شعر و ادبیات می‌دانند.

برخی از شاهان صفوی شاعر و حامی جدی شعرا بودند.

شاعران شاخص صفوی: وحشی بافقی / محتشم کاشانی / صائب تبریزی

علوم در دوره صفویه:

ریاضیات و علوم تجربی رو به ضعف گذاشت.

متون کهن پزشکی مانند قانون ابن‌سینا و برخی متون قدیمی ریاضی و نجوم در مدارس تدریس می‌شد.

نجوم و ستاره‌شناسی با خرافات همراه بود.

تاریخ‌نگاری: عمومی / محلی / تکنگاری ادامه یافت اما نسبت به دوره مغول و تیموری ضعیف بود.

مدارس صفویه:

در مدرسه‌ها معارف دینی و علوم دیگر تدریس می‌شد.

ساخت مدرسه‌ها با مقام‌های حکومتی شخصیت‌های مذهبی ثروتمندان خیر ساخته می‌شد.

برخی مدارس، موقوفاتی بودند.

تاریخ ۲

مدرسه چهارباغ (مدرسه مادر شاه) از مدارس معروف صفوی است.

مدرسه شیخ لطف‌الله از مدارس به‌نام دیگری از این دوره است.

مدرس: معلمان مدرسه

خلیفه (مبصر) / معید: دستیاران مدرسان

در عصر صفوی در علوم فقه / کلام / تفسیر شاهد علمای بزرگی هستیم.

میرداماد:

معلم ثالث و بنیان‌گذار مکتب فلسفی اصفهان

بهاء‌الدین محمدبن حسین عاملی (شیخ بهایی):

صاحب‌نظر در علوم دینی، عقلی و طبیعی

صدرالدین محمدبن قوام شیرازی (صدرالمتألهین و ملاصدرا):

مؤسس مکتب فلسفی «حکمت متعالیه»

ملاصدرا چهار جریان فکری بزرگ اسلامی یعنی فلسفه مشاء، اشراق، کلام و

عرفان را در هم آمیخت و نظام فلسفی نوینی به‌وجود آورد.